

inspireert en veel verder gaat dan klassieke patronen.

Conclusie

Arturia heeft een heleboel nieuwe functies en verbeteringen doorgevoerd in de KeyLab mk3. Highlights zijn de daw-integratie, en de Arturia-plugin modus waardoor je snel en gemakkelijk de Arturia-instrumenten kunt bespelen en de instellingen ervan kunt bewerken. Een aantal daarvan zit in het meegeleverde softwarepakket, net als Live Lite. Een ander sterk punt is de standalone-bediening. De mk3 is degelijk gebouwd, mooi afgewerkt, en het nieuwe menusysteem met encoder en kleurenscherm werkt snel en eenvoudig. Qua extra functies zijn de akkoord-generator en uitgebreide arpeggiator echt fijne nieuwe toevoegingen. De edit-mogelijkheden blijven beperkt tot een laag aan knoppen/faders, en het ontbreken van polyfone aftertouch kan voor sommigen ook een gemis zijn. Maar als veelzijdige keyboard controller voor je daw of software-instrumenten is de Arturia KeyLab Mk3 absoluut het overwegen waard. ■

Meer Lab voor je geld

Arturia vernieuwde onlangs de KeyLab-serie, met betere integratie voor hun software-instrumenten en daws. Tijd voor een uitgebreide kennismaking!

door **Stefan Robbers**
stefan@interface.nl

De KeyLab is alweer de derde versie van de succesvolle KeyLab-serie van Arturia. We hebben het dan over een controller keyboard met veel extra knoppen en faders, voor gebruik met – deels meegeleverde - virtuele instrumenten en daw-software. De KeyLab mk3 is verkrijgbaar in zwart en wit, en er is ook een variant met 61 toetsen. Het uiterlijk komt vertrouwd over met links twaalf verlichte aanslaggevoelige pads voorzien van aftertouch. In het midden een transportsectie en een nieuw hi-res kleurenscherm met encoder en functieknoppen. Rechts daarvan acht faders en encoders. De behuizing is mooi afgewerkt met houten zijkanalen en het vernieuwde half-gewogen keyboard speelt erg fijn. De aanslag is nauwkeurig en velocity en aftertouch zijn goed te doseren. De KeyLab heeft echter geen polyfone aftertouch.

De fader- en knoppensectie is nu aanraakgevoelig en de knoppen lijken ook van een ander materiaal gemaakt dat prettig aanvoelt. Voorheen wilden de knoppen van deze controllers na enkele jaren wel eens plakkerig worden door weekmakers in het plastic. De centrale encoder met drukknop werkt trouwens ook prettig. Op de achterzijde zijn er wel wat dingen veranderd: de cv/gate-outs zijn verdwenen, dus de KeyLab heeft nu alleen nog midi-in/uit en drie ingangen voor een aux-, expressie- en sustain-pedaal. De voeding is extern, via de usb-c-aansluiting.

Onafhankelijk

De KeyLab start op met een keuze-menu waarin je kunt kiezen voor daw-integratie, Arturia plugin-modus of een user mode. Als je een Arturia software-instrument opstart op de computer waar de KeyLab op aangesloten is,

herkent-ie 'm automatisch. Het instrument wordt dan weergegeven in het display, en de knoppen en faders van de KeyLab worden toegekend aan veelgebruikte parameters van de plugin. Bij de vorige series werkte dit alleen met de meegeleverde Analog Lab software, maar nu worden alle Arturia-instrumenten ondersteund. Het werkt allemaal probleemloos en lekker direct. Effect-plugins van Arturia kun je hiermee niet besturen, en deze modus werkt ook niet met plugins van andere makers. In daw modus herkent de KeyLab de aangesloten daw automatisch, hoewel je in het instellingen-menu ook een daw keuze-optie hebt voor daws waar geen complete integratie voor beschikbaar is. De user modus tenslotte, bevat zes slots waarin je zelf de knoppen en faders volledig kunt definiëren. Dit doe je via de midi control-software, waar je ook instellingen kunt opslaan en terugroepen. De faders en knoppen bieden

ondersteuning voor allerlei soorten midi-informatie, zoals noten, nprn en control change. Het is heel prettig dat de nieuwe KeyLab nagenoeg volledig standalone werkt. Het instellingen-menu en alle andere functies zoals scale, akkoorden en arpeggiators kun je via de knoppen en encoders met feedback via het scherm bedienen. Je kunt de instellingen natuurlijk regelen met de bijbehorende Arturia-software, maar ook zonder computer kun je bij alle instellingen in het settings-menu, waar je eenvoudig doorheen navigeert. Zo kun je zaken regelen van het toetsenbord (onder andere de aftertouch curve), pitch en modulatie-wiel, pedaalingangen, encoders, faders, pads en knoppen. Je kunt midi cc-control aanpassen met onder andere minimale en maximale waarden, de operatiemodus of nootwaarden.

De KeyLab kent echter geen banken of lagen, dus heb je 'slechts' acht faders en knoppen aan midi-controllers tot je beschikking. Alle instellingen kun je natuurlijk opslaan in program settings. De KeyLab werkt trouwens ook met iPads, die je direct via de usb-c connector aansluit.

Integratie

Arturia heeft werk gemaakt van diepere integratie met een aantal daws: FL Studio, Logic Pro, Ableton Live, Cubase en Bitwig Studio. In een test met Ableton Live herkent de KeyLab de daw direct en geeft informatie over de track, instrumenten en plugins weer in het scherm. Daarnaast worden de knoppen en faders automatisch gekoppeld aan veelgebruikte functies en de namen van instrumenten en tracks verschijnen netjes in het scherm. Als je het script voor de daw installeert volgens de instructie, dan kun je in Session View ook scenes selecteren met de up/down-toetsen en met een toetscombinatie wissel je tussen

plugin-bediening en mixer controle. De functietoetsen onder het scherm gebruik je dan voor track functies als On/off, Solo, Arm for recording en Clip play. De KeyLab herkent ook automatisch of je een Arturia-instrument in de daw gebruikt, en toont deze dan gelijk op het scherm met bijbehorende controller mappings. Voor daws waarvoor geen scripts of diepere integratie beschikbaar is, kun je de KeyLab in Mackie Control/hui-modus zetten. In dat geval kun je dan met de faders en encoders track functies zoals volume en panning bedienen.

Notenmix

De KeyLab Mk2 bevatte al een eenvoudige akkoordgenerator met opnamefuncties, maar deze is nu aanzienlijk uitgebreid met extra functies en profiteert optimaal van het nieuwe kleurenscherm waar meer informatie op getoond wordt. De generator biedt ingebouwde voorgeprogrammeerde akkoorden en je kunt ook je eigen akkoorden invoeren waarbij het display

zorgt voor de juiste weergave van het akkoord. Nieuw is de van de KeyStep 37 overgenomen strumming-functie. Je kunt de hoeveelheid strumming instellen, kiezen uit verschillende types en werken met voicing en spreiding. Daarnaast is er een nieuwe toonladder-functie met instelbare grondnoten en types. Je kunt ook je eigen toonladders opnemen en opslaan in de gebruikerspreset. De nieuwe arpeggiator beschikt over de bekende opties. Hij heeft verschillende modi (omhoog, omlaag, inclusief, exclusief, willekeurig...) en klassieke functies zoals controle over de divisie, gate, octaaf, swing, bpm en sync met interne of externe clock. Arturia heeft een aantal creatieve opties toegevoegd die deels ook te vinden zijn in de Minifreak in de vorm van een waarschijnlijkheid-generator. Deze kun je toepassen op de triggering, overslaan van noten, divisie, octaaf, gate, ratcheting en snelheid. Met een extra knop kun je alle parameters randomiseren en alles net zo snel weer resetten. Een super-leuke arpeggiator kortom, die direct

INFO • prijs incl.: KeyLab 49 mk3 € 449,- KeyLab 61 mk3 € 549,-
• distributie: Pro Media Connect
• internet: arturia.com

SPECIFICATIES • midicontroller keyboard met 49 of 61 toetsen • semi-gewogen toetsenbord met velocity en channel aftertouch • klikbare encoder • 9 360° roterende encoders • 9 x 50mm faders • 8 transportschakelaars • 4 commandoschakelaars • modulatie-wiel & pitch-wiel • 2 aanraak- en drukgevoelige pads • 3,5" kleurenscherm met 8 contextuele knoppen • integratie met Analog Lab V- en V Collection-instrumenten • integratie met FL Studio, Logic Pro, Ableton Live, Cubase, Bitwig Studio • mci/hui-modus • 6 gebruikerspresets • incl. Analog Lab Pro-software, Ableton Live Lite, Mini V, Augmented Strings, Piano V, Rev PLATE-140 • usb-c • midi 5-pins din i/o • 3 pedaalinvoer: sustain, expressie en voetschakelaar • stroomvoorziening via usb-c • verkrijgbaar in wit of zwart

HET OORDEEL
+ kleurenscherm en standalone bediening
+ integratie met daws en Arturia instrumenten
+ leuke arpeggiator
+ uitgebreide akkoorden- en toonladderfuncties
- geen polyfone aftertouch
- slechts een midlayer voor faders/knoppen

Interface.nl XTRA

video • introductie
pdf • handleiding